

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-03-03/2013

P/13/154

TEKST UJEDNOLICONY

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/13/154 – Funkcjonowanie miejskiego monitoringu wizyjnego i jego wpływ na poprawę bezpieczeństwa publicznego.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Katowicach

Kontroler Michał Nowak, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85081 z dnia 13 lutego 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana Urząd Miasta Piekary Śląskie¹, ul. Bytomska 84, 41-940 Piekary Śląskie

Kierownik jednostki kontrolowanej Stanisław Korfanty, Prezydent Miasta Piekary Śląskie²

(dowód: akta kontroli str. 6-12)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie³ organizację prowadzenia miejskiego monitoringu wizyjnego na terenie Miasta Piekary Śląskie w latach 2010-2012.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, powierzenie przez *Prezydenta Miasta* obowiązków związanych z prowadzeniem monitoringu wizyjnego prywatnej firmie ochroniarskiej nie znajduje podstaw prawnych w przepisach powszechnie obowiązujących. Podstawy takiej nie może stanowić ani przyjęta przez Radę Miasta koncepcja budowy monitoringu wizyjnego, ani umowy zawarte przez *Prezydenta Miasta* z firmą wyłonioną w wyniku postępowań przeprowadzonych na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁴. Kompetencje do prowadzenia monitoringu wizyjnego przysługują bowiem wyłącznie upoważnionym do tego ustawowo służbom mundurowym, w tym straży gminnej (miejskiej)⁵, i nie mogą być przekazane umownie ani innym podmiotom, ani jednostkom organizacyjnym gminy.

Na powyższą ocenę wpływ ma również brak w Urzędzie sformalizowanych procedur dotyczących przekazywania Policji i innym uprawnionym organom nagrań z miejskiego systemu monitoringu przez pracowników obsługujących centrum monitoringu.

¹ Zwany dalej „Urzędem”.

² Zwany dalej „Prezydentem Miasta”.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna..

⁴ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm., zwana dalej „Pzp”

⁵ Na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr. 123, poz. 779 ze zm.), zwanej dalej „usg”.

Pozytywnie ocenić należy jednak, że wdrażanie kolejnych programów bezpieczeństwa, w tym objęcie terenu miasta monitoringiem wizyjnym oraz ścisła współpraca *Urzędu*, Policji i Straży Miejskiej, przyczyniło się do spadku przestępstw i wykroczeń. Wprowadzenie monitoringu zwiększyło zwłaszcza możliwość szybkiej interwencji patroli Policji i Straży Miejskiej. Zauważyć jednak należy, że jedynie 13% nagrań, które przekazano Policji w celach dowodowych zostało wykorzystanych w sądach, jako materiał dowodowy, m.in. z uwagi na słabą jakość nagrań lub brak zapisów zdarzeń.

Na pozytywną ocenę zasługuje również stosowana w *Urzędzie* metodologia typowania obszarów i miejsc objętych monitoringiem.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Strategia bezpieczeństwa

Opis stanu
faktycznego

Strategia bezpieczeństwa na terenie Piekar Śląskich⁶ opierała się na trzyletnich programach przeciwdziałania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego⁷, które na wniosek *Prezydenta Miasta*, przyjmowane były przez Radę Miasta do realizacji. Zagadnienie budowy na terenie miasta monitoringu wizyjnego pojawiło się po raz pierwszy w programie na lata 2005-2007, który przyjęty został przez Radę Miasta dnia 10 lutego 2005 r.⁸ W dokumencie tym, w ramach metod i sposobów osiągnięcia celu pn. „*Eliminowanie występujących na terenie miasta zagrożeń przestępczością*”⁹, założono „*wdrożenie systemu monitoringu miasta w dzielnicach najbardziej zagrożonych*”, przy czym rozmieszczenie kamer monitoringu nastąpić miało w uzgodnieniu z Komendą Miejską Policji¹⁰ w Piekarach Śląskich.

(dowód: akta kontroli str. 13-16, 97-105)

W dwóch kolejnych *programach*¹¹ wskazywano na prewencyjną rolę monitoringu miejskiego, mającą wpływ na spadek interwencji policyjnych w miejscach publicznych¹², natomiast w harmonogramach realizacji *programów* przewidywano dalszą rozbudowę monitoringu miejskiego, w oparciu o aktualizowaną mapę zagrożeń.

(dowód: akta kontroli str. 106, 122, 124, 128, 135, 145-148, 164)

Obowiązujące w latach 2008-2013 *programy* znaczny nacisk kładły na współpracę funkcjonującego w strukturze organizacyjnej *Urzędu* Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego¹³, Straży Miejskiej i KMP, której celem była poprawa stanu porządku oraz wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Wg znajdujących się w nich zapisów miejski system monitoringu wizyjnego i dostęp

⁶ Zwane dalej „*miastem*” lub „*gminą*”.

⁷ Zwane dalej „*programami*”.

⁸ Program przyjęty został uchwałą Rady Miasta nr XXXIII/288/05

⁹ W pkt 5 tego programu.

¹⁰ Zwaną dalej „*KMP*”.

¹¹ „*Program Przeciwdziałania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego - na lata 2008-2010*”, przyjęty uchwałą Rady Miasta nr XX/214/08 z dnia 21 lutego 2008 r. oraz „*Program Przeciwdziałania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego - na lata 2011-2013*”, przyjęty uchwałą Rady Miasta nr VIII/103/11 z dnia 16 czerwca 2011 r.

¹² Wg danych zamieszczonych w programie na lata 2008-2010, liczba interwencji w miejscach publicznych objętych monitoringiem spadła z 527 w 2006 r. do 371 w roku 2007, tj. o blisko 30%.

¹³ Zwanego dalej „*MCZK*”.

służb do informacji z niego uzyskanych stanowił element wspierający realizację powyższego celu.

(dowód: akta kontroli str. 106-169)

W ww. *programach* określono organizację miejskiego systemu monitoringu, w tym termin uruchomienia systemu, rodzaj zastosowanej łączności, ilość i rozmieszczenie kamer w poszczególnych dzielnicach *Miasta*, podmiot obsługujący system monitoringu¹⁴ i tryb jego działania (24 godziny na dobę) oraz zasady informowania o zaobserwowanych zjawiskach organów ochrony porządku publicznego i MCZK.

(dowód: akta kontroli str. 124, 147-148)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie przyjęty przez Radę Miasta schemat organizacji budowy monitoringu wizyjnego, zgodnie z którym część obowiązków związanych z prowadzeniem monitoringu wizyjnego prowadzić mieli pracownicy firmy zewnętrznej. Rozwiązanie takie jest niedopuszczalne w świetle obowiązującego w Polsce prawa, gdyż kompetencje do prowadzenia monitoringu wizyjnego miejsc publicznych przysługują wyłącznie upoważnionym do tego ustawowo służbom mundurowym, w tym straży gminnej (miejscowej). Pozytywnie należy ocenić jednak sposób rozpoznania miejsc niebezpiecznych, w których zaplanowano rozmieszczenie kamer monitoringu.

2. Projektowanie systemu monitoringu wizyjnego miasta.

2.1. Rozpoznanie zagrożeń w rejonach planowanego monitoringu wizyjnego miasta.

Opis stanu
faktycznego

Wstępne koncepcje budowy miejskiego systemu monitoringu powstały w 2001 r., kiedy to na podstawie gromadzonych od 1995 r. danych policyjnych dotyczących wskaźników przestępczości na terenie miasta określono obszary najbardziej zagrożone oraz wstępną lokalizację kamer. Zakładano wówczas, że pierwszy etap budowy systemu obejmować będzie zlokalizowane w centrum zarządzania kryzysowego stanowisko nadzoru z podglądem z 5 kamer, budowę sieci szkieletowej oraz zakup sprzętu i oprogramowania. W stanowiska dostępu do obrazu wyposażone miały być również Straż Miejska, Policja oraz *Urząd*. Łączny koszt tej inwestycji szacowano na ok. 730 tys. zł. W kolejnych latach system ten miał zostać rozbudowany do łącznie 34 kamer oraz 6 dodatkowych stanowisk komputerowych w MCZK¹⁵.

W okresie od czerwca do lipca 2004 r. przeprowadzono wśród mieszkańców *Miasta* ankietę dotyczącą poczucia bezpieczeństwa. Jednym z wniosków jaki z niej wynikał była potrzeba budowy systemu monitoringu wizyjnego obejmującego szczególnie niebezpieczne miejsca.

Prace nad instalacją systemu rozpoczęto w 2006 r., a centrum nadzoru uruchomione zostało 30 października 2006 r. System składał się wówczas z 9 kamer komunikujących się z centrum za pomocą sieci radiowej oraz urządzeń do obserwacji i archiwizacji obrazu. W skład systemu wchodził także monitor zlokalizowany w dyżurce KMP, co zapewniało oficerowi dyżurnemu stały podgląd. Obsługę centrum nadzoru, na podstawie zawartej przez *Prezydenta Miasta* umowy, zapewniaли pracownicy firmy *ERA*. Przesłanki powierzenia monitoringu prywatnej firmie, podstawy prawne oraz sposób zawarcia z nią umowy omówiono w dalszej części nin. wystąpienia.

¹⁴ firma ochroniarska ERA Sp. z o.o. z Chorzowa, zwana dalej „ERA”.

¹⁵ Koszt rozbudowy oszacowano na 1.230.000 zł.

(dowód: akta kontroli str. 13, 15-16, 53-54, 170-178, 201-203, 794, 979)

Wg wyjaśnień *Prezydenta Miasta*, montaż kamer monitoringu poprzedzony był oględzinami i analizą obszaru, który miał być monitorowany, pod kątem optymalnej ich lokalizacji. W związku z rozbudową systemu monitoringu w kolejnych latach, dokonywano każdorazowo podobnych analiz.

(dowód: akta kontroli str. 13-21, 31, 34-35)

Odnosząc się do wskaźników rezultatu działania monitoringu wizyjnego, *Prezydent* wyjaśnił, że „*Celem budowy monitoringu wizyjnego w Piekarach Śląskich był spadek liczby wykroczeń, przestępstw i innych niekorzystnych zdarzeń o charakterze przestępczo-porządkowym, zatem wskaźnikiem /.../ pozwalającym badać skuteczność monitoringu są dane statystyczne dot. spadku wykroczeń i przestępstw i taki system oceny został przyjęty na etapie projektowania systemu.*”

(dowód: akta kontroli str. 13-18, 31-43)

Analiza rejestru skarg i wniosków wykazała, że od 2001 r., tj. od momentu opracowania wstępnych koncepcji monitoringu miejskiego, do dnia zakończenia kontroli nie wpłynęły do *Urzędu* żadne wnioski od mieszkańców miasta w sprawie budowy i rozmieszczenia kamer miejskiego systemu monitoringu wizyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 845)

2.2. Współpraca z Policją na etapie tworzenia systemu monitoringu wizyjnego miasta.

Opis stanu
faktycznego

Od 2001 r. Policja uczestniczyła w procesie tworzenia miejskiego systemu monitoringu wizyjnego w Piekarach Śląskich, a opracowana przez nią mapa zagrożeń na terenie miasta stanowiła podstawę do wytypowania miejsc instalacji kamer. *Urząd* wykorzystywał również uwagi i sugestie KMP dotyczące projektowania i użytkowania monitoringu oraz zwracał się do Policji o wsparcie przy opracowywaniu procedur operacyjnych jego funkcjonowania. W ramach tej współpracy, Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach przekazała *Urzędowi* opracowania dotyczące monitoringu¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 13,15-17,170-203)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie poprzedzające budowę systemu monitoringu wizyjnego rozpoznanie zagrożeń na terenie *Miasta*, w tym współpracę *Urzędu* z Komendą Miejską Policji.

3. Funkcjonowanie miejskiego systemu monitoringu wizyjnego.

3.1. Organizacja miejskiego systemu monitoringu wizyjnego.

Opis stanu
faktycznego

W skład miejskiego systemu monitoringu wizyjnego wchodziło łącznie 18 kamer, czego 9 uruchomiono w 2006 r., 3 w 2007 r., 2 w 2008 r. i 4 w 2009 r.

(dowód: akta kontroli str. 793-794)

Centrum monitoringu wizyjnego zlokalizowane było w budynku KMP, w bezpośrednim sąsiedztwie pomieszczenia Zespołu Dyżurnych KMP, z którym połączone było linią telefoniczną. Dyżurny KMP posiadał podgląd obrazu z kamer monitoringu oraz możliwość przejęcia pełnej obsługi systemu. Wszystkie 18 kamer wchodzących w skład systemu monitoringu było obsługiwanych przez jednego operatora z wykorzystaniem 3 monitorów. Jego pomieszczenie było wyposażone w odpowiednie oświetlenie, rolety chroniące przed nadmiarem światła słonecznego

¹⁶ „Program wykorzystania systemów monitoringowych na rzecz poprawy bezpieczeństwa w strefach obserwowanych” oraz „Informację Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji z czynności badawczych przeprowadzonych w Komendzie Stołecznej Policji w obszarze wybranych zagadnień prewencyjnych w dniach 17-20.02.2006 r. przez policjantów prewencji i ruchu drogowego KGP”.

oraz klimatyzację. Stwierdzono również, że znajdujący się w pomieszczeniu centrum pracownik firmy *ERA* był umundurowany, posiadał identyfikator oraz wymagane umową środki łączności.

Zgodnie z postanowieniami umów zawartych z firmą *ERA*, w przypadku zdarzeń wymagających interwencji pracownik obsługi monitoringu miał obowiązek powiadomienia *MCZK* oraz właściwych służb¹⁷. W takich sytuacjach czynności powinien podjąć znajdujący się najbliżej miejsca zdarzenia patrol Policji lub Straży Miejskiej. Obserwacja odbywała się codziennie w systemie 24-godzinny.

(dowód: akta kontroli str. 31-32, 35, 40, 44-45, 47, 753-754, 763-764, 774-775, 788-789, 796)

Do obserwacji monitorów, firma *ERA* wyznaczyła łącznie 5 pracowników, przy czym osoby te – wg wyjaśnień Prezesa firmy - cechowały się znajomością topografii miasta, zdolnością postrzegania w czasie obserwacji monitorów zdarzeń mogących stwarzać zagrożenie, umiejętnością szybkiej i zdecydowanej reakcji na zaistniałe zdarzenia oraz znajomością zasad współpracy z organami ścigania. Stwierdził również, że pracownikom wyznaczonym do obsługi systemu monitoringu nie przydzielono innych obowiązków oraz, że nie byli oni objęci motywacyjnym systemem wynagradzania.

Odnosząc się do pytania o szkolenia pracowników obsługi monitoringu Prezes Spółki wyjaśnił, że: „Szkolenia pracowników odbywają się na bieżąco podczas dokonywania zmian technicznych w systemie telewizji dozorowej Miasta”.

(dowód: akta kontroli str. 44-47, 795-796)

Działalność firmy *ERA* w zakresie obsługi miejskiego systemu monitoringu wizyjnego opierała się na kolejnych umowach zawartych z *Miastem*. Pierwsza z umów – na kwotę 473 399,34 zł brutto – została zawarta w dniu 9 marca 2007 r. na okres od 9 marca 2007 r. do 31 grudnia 2009 r. Druga umowa – na kwotę 512 282,88 zł brutto - została zawarta w dniu 31 grudnia 2009 r. na okres od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2011 r. Aneks nr 1 z dnia 26 stycznia 2011 r., wartość umowy została zmieniona na 514 382,40 zł brutto ze względu na wzrost stawki podatku VAT. Trzecią umowę, w której firma *ERA* występowała jako lider konsorcjum wraz z firmą *NOVIA Sp. z o.o.*, zawarto w dniu 30 grudnia 2011 r. na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. Całkowita wartość umowy wyniosła 276 964,44 zł brutto. Natomiast czwarta umowa – o łącznej wartości 313 980,60 zł brutto – została zawarta w dniu 28 grudnia 2012 r. na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r.

Przedmiotem każdej z opisanych umów poza „obsługą systemu telewizji dozorowej na terenie Miasta Piekary Śląskie – monitoring wizyjnego miasta” było zabezpieczenie i ochrona fizyczna osób oraz mienia, obiektów Urzędu Miasta Piekary Śląskie przy ul. Bytomskiej 84 i terenu wokół nich¹⁸ oraz patrolowanie terenu Piekar Śląskich przez grupy interwencyjne. Załączniki nr 1 do każdej z powyższych umów stanowił każdorazowo „Regulamin służby ochronnej i obsługi monitoringu miejskiego”, określający zakres zadań i obowiązków wykonawcy, w tym m.in.: zasady prowadzenia obserwacji z udziałem systemu monitoringu, powiadamiania właściwych podmiotów o zaobserwowanych zdarzeniach oraz prowadzenia dokumentacji i sporządzania raportów z czynności podjętych w związku z zaobserwowanymi zdarzeniami. W załącznikach nr 2 do omawianych umów zawarto listy pracowników firmy *ERA*, którzy wyznaczeni zostali do wykonywania

¹⁷ Policji, Straży Miejskiej, Pogotowia Ratunkowego lub Straży Pożarnej

¹⁸ W umowach z 2009 r., 2011 r. i 2012 r. również obiektów przy ul. Bytomskiej 92.

przedmiotu umów. Załączniki nr 3 stanowiły kopie polis ubezpieczeniowych wykonawcy.

(dowód: akta kontroli str. 747-791)

Odnosząc się do pytania o zlecenie prowadzenia monitoringu podmiotowi innemu niż Policja lub Straż Miejska, *Prezydent Miasta* wyjaśnił: „W czasie obrad Komisji Bezpieczeństwa i Porządku dla Miasta Piekary Śląskie w dniu 19.09.2006 r. przedstawiono propozycję rozwiązania problemu zatrudnienia osób w centrum monitoringu. Pod uwagę wzięto 3 koncepcje: obsługiwać będą funkcjonariusze Policji; obsługiwać będą funkcjonariusze Straży Miejskiej; zatrudniona zostanie firma zewnętrzna.(...) Uzyskano pisemną informację od Komendanta Miejskiego Policji, że z uwagi na niedobory kadrowe nie jest możliwe zatrudnianie funkcjonariuszy do pracy w centrum monitoringu. Brano również pod uwagę optymalizację kosztów obsługi. Wobec powyższego, ze względu na skromny stan osobowy Straży Miejskiej i niższy, w stosunku do zatrudniania pracowników – urzędników koszt płacowy, podjęto decyzję wyboru zewnętrznej firmy, posiadającej możliwość obsługi monitoringu – firmę ochroniarską. W ramach zawartej umowy, firma Era Sp. z o.o. poza pracą w centrum monitoringu ochrania budynki, a także dokonuje objazdów prewencyjnych terenu miasta.”

(dowód: akta kontroli str. 13-14,17-18)

Ustalone
nieprawidłowości

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, powierzenie przez *Prezydenta Miasta* obowiązków związanych z prowadzeniem monitoringu wizyjnego miejsc publicznych prywatnej firmie ochroniarskiej nie znajduje podstaw prawnych w przepisach powszechnie obowiązujących. Podstawy takiej nie może stanowić ani przyjęta przez Radę Miasta koncepcja budowy monitoringu, ani umowy zawarte przez *Prezydenta Miasta* z firmą wyłonioną w wyniku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, gdyż kompetencje do prowadzenia monitoringu wizyjnego przysługują na podstawie przepisów stosownych ustaw wyłącznie służbom mundurowym, w tym straży gminnej (miejskiej). Kompetencji takiej, *Prezydent Miasta* nie posiada również jako organ gminy, a zatem nie jest możliwe przekazanie ich w drodze umowy.

Negatywnie ocenić należy również powierzenie ww. firmie zadań związanych z patrolowaniem terenu Piekar Śląskich przez złożone z jej pracowników, wyposażone w broń palną oraz środki przymusu bezpośredniego¹⁹, grupy interwencyjne. Należy bowiem zauważyć, że zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego jest ustawowym obowiązkiem i zadaniem Straży Miejskiej i Policji²⁰, a nie prywatnych firm działających w oparciu o ustawę z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia²¹. Tym samym wydatkowanie środków publicznych na ten cel uznać należy za działanie niegospodarne.

3.2. Nadzór organu wykonawczego gminy nad funkcjonowaniem miejskiego systemu monitoringu wizyjnego

Opis stanu
faktycznego

Bieżący nadzór nad działaniami firmy obsługującej miejski system monitoringu wizyjnego pełnił Wydział Bezpieczeństwa Publicznego²². Podstawą tego nadzoru były postanowienia umów zawartych z firmą ERA, które upoważniały zamawiającego do kontroli jakości służby ochrony, żądania wymiany pracowników w przypadku niewłaściwego wykonywania czynności oraz wydawania pracownikom firmy ERA doraźnych poleceń o charakterze porządkowym.

¹⁹ § 1 pkt 4 umowy.

²⁰ Art. 1 *usg* i art. 1 ustawy dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 Nr 287 poz. 1687 ze zm.)

²¹ Dz. U. z 2005 r.

²² Zwany dalej „WBP”.

Funkcjonowanie miejskiego systemu monitoringu wizyjnego było przedmiotem prowadzonych na bieżąco przez *WBP* badań i analiz, pod kątem realizacji celów monitoringu. Podstawą do tych badań były statystyki sporządzane przez obsługę monitoringu oraz informacje o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego przygotowywane przez *KMP*, które Policja przedkładała Radzie i *Prezydentowi Miasta*. W wyniku tych analiz, w trakcie posiedzeń Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Rady Miasta, w których brali udział przedstawiciele *KMP*, podejmowano decyzje dotyczące racjonalnego rozlokowania służb porządkowych i ich współdziałania.

(dowód: akta kontroli str. 13-14, 15, 18-21, 31-34, 39-40, 72, 75, 106-169, 170-557, 748, 758, 769, 782-783)

3.3. Współpraca operatorów miejskiego systemu monitoringu wizyjnego z formacjami odpowiedzialnymi za ochronę porządku publicznego.

Opis stanu
faktycznego

Obowiązki pracowników firmy *ERA* dotyczące współpracy operatorów monitoringu z Policją i Strażą Miejską określone zostały w zawartych z *Miastem* umowach. Zgodnie z nimi, w przypadku zdarzeń wymagających interwencji Policji pracownik obsługi systemu monitoringu wizyjnego miał obowiązek powiadomienia oraz przekazania obrazu ze zdarzenia do oficera dyżurnego *KMP*. Straż Miejską operatorzy monitoringu powiadamiali za pośrednictwem *MCZK*. Informacje o tych zgłoszeniach odnotowywane były w rejestrach prowadzonych przez Policję i *MCZK*.

(dowód: akta kontroli str. 32, 35, 37-38, 44-45, 47, 558-560, 752-754, 762-765, 773-776, 786-789)

Przebieg czynności obsługi monitoringu był dokumentowany w tzw. książce raportów dziennych. Zapisy te obejmowały: datę, godzinę rozpoczęcia i zakończenia czynności, imię i nazwisko osoby dokumentującej oraz opis zaobserwowanego zdarzenia ze wskazaniem miejsca i godziny oraz wyniku obserwacji (np. przekazanie oficerowi dyżurnemu *KMP*).

(dowód: akta kontroli str. 14, 19-20, 32, 39-40, 44-45, 47-52, 64-65)

Analiza 30 zgłoszeń przekazanych w latach 2010-2012²³ przez operatora monitoringu do *KMP* wykazała, że wszystkie ww. zgłoszenia zostały odnotowane w policyjnym rejestrze zgłoszeń i we wszystkich przypadkach Policja podjęła interwencję.

(dowód: akta kontroli str. 59A-63)

Wg wyjaśnień złożonych przez *Prezydenta Miasta*, wspólne szkolenia dla funkcjonariuszy *KMP* oraz operatorów monitoringu przeprowadzono na etapie wdrażania miejskiego systemu monitoringu.

(dowód: akta kontroli str. 31, 35)

Policja wielokrotnie aktywnie wykorzystywała system monitoringu wizyjnego, np. podczas pielgrzymek, w celu zapewnienia ich uczestnikom bezpieczeństwa.

(dowód: akta kontroli str. 32-33, 41)

KMP w Piekarach Śląskich w uzasadnionych przypadkach zwracała się do operatorów o prowadzenie monitoringu w obszarze zdarzenia, o którym otrzymała zgłoszenie.

(dowód: akta kontroli str. 56-58)

W Straży Miejskiej nie wyodrębniono specjalnej sekcji reagowania na informacje od operatora monitoringu. W przypadku zgłoszenia, interwencję podejmowały patrole znajdujące się najbliżej miejsca zaobserwowanego zdarzenia.

(dowód: akta kontroli str. 32, 40)

²³ Po 10 z każdego roku.

3.4. Współpraca pomiędzy Strażą Miejską a Policją.

Opis stanu
faktycznego

Zasady współpracy pomiędzy KMP ze Strażą Miejską w Piekarach Śląskich określone zostały w podpisanym przez *Prezydenta Miasta* i Komendanta KMP porozumieniu z dnia 24 stycznia 2000 r. Zgodnie z nim, współpraca ta polegać miała na:

- stałej wymianie informacji o zagrożeniach występujących na terenie miasta,
- comiesięcznych spotkaniach roboczych ws. oceny zagrożeń w mieście,
- koordynacji dyslokacji służb oraz bieżących konsultacji w trakcie wykonywanych zadań,
- wspólnym prowadzeniu działań porządkowych w miejscach zgromadzeń, imprez masowych i innych o charakterze publicznym,
- utrzymywaniu stałej łączności,
- organizowaniu wspólnych szkoleń i ćwiczeń.

Porozumienie nie regulowało zasad współpracy w zakresie wykorzystywania monitoringu wizyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 558-560)

Osobą wyznaczoną z ramienia Straży Miejskiej w Piekarach Śląskich do współpracy z Policją był Komendant Straży Miejskiej, a w razie jego nieobecności zastępca. Spotkania przedstawiciela Straży Miejskiej i Policji odbywały się co najmniej raz w tygodniu. Nie zgłaszano problemów wynikających z funkcjonowania miejskiego systemu monitoringu.

(dowód: akta kontroli str. 32-33, 41)

W badanym okresie Komendant Straży Miejskiej w Piekarach Śląskich terminowo przekazywał Komendantowi Wojewódzkiemu Policji sprawozdania roczne z działalności Straży Miejskiej, w tym informacje o współpracy między Strażą Miejską i Policją.

(dowód: akta kontroli str. 846-871)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia przekazanie części obowiązków związanych z prowadzeniem monitoringu wizyjnego *Miasta* nieuprawnionej do tego prywatnej firmie. Pozytywnie natomiast należy ocenić organizację współpracy pomiędzy obsługą centrum monitoringu a Policją i Strażą Miejską.

4. Finansowanie kosztów budowy i funkcjonowania miejskiego systemu monitoringu wizyjnego.

4.1. Zapewnienie środków na prowadzenie i funkcjonowanie miejskiego systemu monitoringu wizyjnego

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą *Miasto* zapewniło środki finansowe wystarczające dla prawidłowego funkcjonowania systemu monitoringu wizyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 562-639)

4.2. Wydatkowanie środków na budowę i funkcjonowanie miejskiego systemu monitoringu wizyjnego.

Opis stanu
faktycznego

Wydatki poniesione przez *Miasto* na budowę w roku 2006 systemu monitoringu wizyjnego wyniosły łącznie 561.198,78 zł brutto.

W okresie objętym kontrolą łączne koszty funkcjonowania miejskiego systemu monitoringu wizyjnego, wraz z kosztami innych działań firmy ERA²⁴, wynosiły 1.037.034,84 zł, z czego 276.764,26 zł w 2010 r., 328.940,02 w 2011 r. i 431.330,56 zł w 2012 r. Największy udział w ww. kosztach miały wydatki poniesione w ramach realizacji umów z firmą ERA, które w poszczególnych latach wyniosły odpowiednio 256.654,21 zł, 258.066,00 zł i 275.404,15 zł. Drugą pod względem wielkości pozycją, były koszty konserwacji i utrzymania sprawności systemu. Na podstawie zawartych z firmą serwisową IMG Computers umów, w latach 2011 i 2012 wydano na ten cel łącznie 127.926,15 zł, z czego w kolejnych latach odpowiednio 33.117,75 zł i 94.808,40 zł.

(dowód: akta kontroli str. 640-641, 642-647, 747, 749, 759, 770, 783)

Szczegółowe badania czterech postępowań przetargowych na wybór podmiotu obsługującego miejski system monitoringu wizyjnego, które przeprowadzone zostały w latach 2007, 2009, 2011 i 2012 wykazały, że przeprowadzone one zostały zgodnie z przepisami *Pzp* oraz regulacjami wewnętrznymi *Urzędu*²⁵.

W zawartych z firmą ERA umowach zamieszczono zapisy o karach umownych z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Nie stwierdzono przypadków nieprawidłowego wywiązywała się firmy ERA ze swoich obowiązków.

(dowód: akta kontroli str. 645-746, 750, 760, 771, 784)

Zgodnie z postanowieniami umów na świadczenie usług czyszczenia kamer oraz przeglądu i czyszczenia instalacji monitoringu zawartych przez *Miasto* z Firmą Wielobranżową R.O.SERVICE stwierdzono, że czynności te odbywać się miały raz w miesiącu oraz w uzasadnionych przypadkach na telefoniczne zlecenie zamawiającego. W ramach tych umów na powyższe czynności w badanym okresie wydano łącznie 46.368 zł brutto, z czego 15.372 zł w 2010 r. i po 15.498 zł w latach 2011 i 2012.

(dowód: akta kontroli str. 797-806)

W wyniku badania dokumentacji serwisowej z napraw pogwarancyjnych z okresu 2011-2013 (I kwartał) stwierdzono, że wszystkie badane kamery były serwisowane z zachowaniem terminów określonych w umowach na obsługę serwisową.

(dowód: akta kontroli str. 807-844)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność *Urzędu* w badanym obszarze.

5. Jednostka prowadząca miejski system monitoringu wizyjnego.

5.1. Wpływ monitoringu wizyjnego miasta na ochronę porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli.

Opis stanu faktycznego

W kontrolowanym okresie operatorzy monitoringu miejskiego w Piekarach Śląskich odnotowali łącznie 2.114 zdarzeń, z czego 841 w 2010 r., 672 w 2011 r. i 601 w 2012 r.

Informacje o 797 zdarzeniach przekazano *KMP* (365 w 2010 r., 230 w 2011 r. i 202 w 2012 r.), a o 1.307 zdarzeniach Straży Miejskiej (476 w 2010 r., 442 w 2011 r. i 389 w 2012 r.). Informacje te dotyczyły m.in. takich zdarzeń jak: włamania, pobicia i rozboje, kradzieże, dewastacja mienia, zakłócanie porządku publicznego, spożywanie alkoholu w miejscach publicznych, zanieczyszczanie terenu,

²⁴ W podanych kwotach mieszczą się również koszty usługi ochrony fizycznej obiektów *Urzędu* przy ul. Bytomskiej 84 oraz ul. Bytomskiej 92 oraz patrolowanie przez firmę ERA terenu miasta, gdyż zawierane z tą firmą umowy nie pozwalały na wyodrębnienie kosztów ww. czynności.

²⁵ Przetargów na budowę systemu monitoringu nie przeprowadzono, gdyż dokumentacja tych postępowań została, za zgodą Archiwum Państwowego w Katowicach, zlikwidowana.

nieprawidłowe parkowanie, zdarzenia w ruchu drogowym, łamanie przepisów dotyczących handlu.

(dowód: akta kontroli str. 32, 38-39, 752-754, 762-765, 773-776, 792)

Z uwagi na to, że zgłaszanie zdarzeń do Straży Miejskiej odbywało się za pośrednictwem MCZK, Straż nie prowadziła rejestru zgłaszanych interwencji. Rejestr taki prowadzony był przez dyspozytora MCZK.

(dowód: akta kontroli str. 31, 36)

W przekazanych wyjaśnieniach zastępca Komendanta KMP stwierdził, że: „Komenda Miejska Policji w Piekarach Śląskich nie gromadzi danych dotyczących występowania zdarzeń naruszających bezpieczeństwo publiczne w obszarze działania określonych kamer...”. Wskazywał jednak przydatność monitoringu, stwierdzając, że: „praca zespołu monitoringu /.../ wielokrotnie przyczyniła się do ustalenia sprawców przestępstw, wykroczeń i zdarzeń w ruchu drogowym. Ponadto praca zespołu monitoringu niejednokrotnie przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa podczas podejmowania czynności przez funkcjonariuszy, gdzie dyżurny jednostki mając podgląd na przebieg interwencji ma możliwość zaangażować odpowiednie siły i środki.”

(dowód: akta kontroli str. 55A-59)

Zgodnie z danymi zawartymi w dokumentach²⁶, liczba interwencji Policji w obrębie dwóch objętych monitoringiem głównych ciągów handlowych i komunikacyjnych w centrum Miasta (ul. Bytomska i ul. Wyszyńskiego), przedstawiała się następująco:

- w 2006 r. - odpowiednio: 315 i 212,
- w 2007 r. - odpowiednio: 289 i 102,
- w 2008 r. – odpowiednio: 242 i 107.

(dowód: akta kontroli str. 124, 248, 268, 448)

Na podstawie danych zawartych w *Programach* na lata 2008-2010 i 2011-2013 ustalono, że ilość przestępstw w latach 2005-2010 w podziale na dzielnice Miasta, kształtowała się następująco:

- Centrum²⁷ – 682 przestępstwa w 2005 r., 643 w 2006 r., 604 w 2007 r., 445 w 2008 r., 525 w 2009 r. i 622 w 2010 r.;
- Brzeziny Śląskie²⁸ – 168 przestępstw w 2005 r., 139 w 2006 r., 158 w 2007 r., 96 w 2008 r., 106 w 2009 r. i 127 w 2010 r.;
- Osiedle Wieczorka²⁹ – 711 przestępstw w 2005 r., 642 w 2006 r., 576 w 2007 r., 422 w 2008 r., 366 w 2009 r. i 324 w 2010 r.;
- Brzozowice–Kamień³⁰ – 281 przestępstw w 2005 r., 278 w 2006 r., 273 w 2007 r., 210 w 2008 r., 93 w 2009 r. i 101 w 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 115, 124, 147-148, 153, 794)

W *Programach*, sprawozdaniach z ich realizacji oraz w policyjnych sprawozdaniach bezpieczeństwa na terenie Miasta podkreślano istotny wpływ miejskiego monitoringu na stan bezpieczeństwa w miejscach publicznych. Zgodnie z danymi zawartymi w tych opracowaniach liczba policyjnych interwencji w kolejnych latach

²⁶ Program Przeciwdziałania Przemocności na lata 2005-2007, Sprawozdanie z realizacji ww. Programu, Sprawozdanie z realizacji Programu Zapobiegania Przemocności na lata 2008-2010 oraz dokument pn. Ocena stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta Piekary Śląskie w 2008 r.

²⁷ 7 kamer uruchomionych w 2006 r., 2 w 2007 r. i 2 w 2008 r.

²⁸ 4 kamery uruchomione w 2009 r.

²⁹ 2 kamery uruchomione w 2006 r.

³⁰ 1 kamera uruchomiona w 2007 r.

okresu 2004-2012 na terenie *Miasta* wyglądała następująco: 5.486, 5.480, 5.557, 4.358, 2.009, 2.027, 1.902, 1.988, 1.536 interwencji.

(dowód: akta kontroli str.122,145-146,247,250,265-267,281-283,312-314,447,450-451,513-517,548-549)

Poziom wykrywalności przestępstw w latach 2004-2012 wyniósł: 61,5 % w 2004 r., 59,6 % w 2005 r., 68,7 % w 2006 r., 76,2 % w 2007 r., 81,7 % w 2008 r., 80,1 % w 2009 r., 78,5 % w 2010 r., 84,5 % w 2011 r., 79,1 % w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 152, 529)

Zgodnie z wyjaśnieniami *KMP* na 30 wybranych nagrań³¹, które przekazano Policji:

- w 4 przypadkach zapis z monitoringu okazał się pomocny i przyczynił się do skierowania aktu oskarżenia do sądu;
- w 6 przypadkach skierowano akt oskarżenia do sądu przeciwko podejrzanym, jednak nagrania nie przyczyniły się do wykrycia sprawców z uwagi na słabą jakość nagrania lub brak zapisu zdarzenia.
- w 20 przypadkach zapis z monitoringu nie był pomocny z uwagi na słabą jakość nagrania lub brak zapisu zdarzenia, a w związku z tym postępowania umorzono z powodu niewykrycia sprawców.

(dowód: akta kontroli str. 64, 66-71)

W kontrolowanym okresie, wystąpił jeden przypadek zwrócenia się obywatela do *Prezydenta Miasta* o udostępnienie nagrania z monitoringu miejskiego. W przesłanej odpowiedzi poinformowano wnioskodawcę, że materiał ten został zabezpieczony jako materiał dowodowy przez Policję i do niej należy się zwrócić w celu uzyskania nagrania.

(dowód: akta kontroli str. 31,36)

5.2. Bieżąca analiza skuteczności systemu monitoringu wizyjnego miasta.

Opis stanu
faktycznego

W związku z pytaniem o prowadzenie analizy porównawczej stwierdzonych zdarzeń i podjętych interwencji z danymi jakie posiada Straż Miejska i Policja w zakresie zdarzeń naruszających porządek publiczny w obszarach objętych monitoringiem, Prezydent Miasta wyjaśnił: „*Takie analizy prowadzone są na bieżąco. Policja prowadzi analizę stanu zagrożenia w mieście, w szczególności w obrębie pracy monitoringu wizyjnego. W wyniku tych analiz policja stwierdziła, że monitoring jest dobrym narzędziem powodującym spadek zdarzeń niekorzystnych*”.

(dowód: akta kontroli str. 32, 37)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie odnotowany na terenie *Miasta* spadek przestępstw i wykroczeń. Jednakże w ocenie NIK, decydujący wpływ na to zjawisko miała konsekwencja we wdrażaniu kolejnych programów bezpieczeństwa, a zwłaszcza ścisła współpraca *Urzędu*, Policji oraz Straży Miejskiej. Roli monitoringu wizyjnego doszukiwać się należy w zwiększeniu możliwości szybkiej interwencji patroli Policji lub Straży Miejskiej oraz psychologicznych aspektach jego oddziaływania. Świadczy o tym fakt, że jak wynika z uzyskanych od *KMP* danych, jedynie w 13% uzyskanych z monitoringu nagrań mogło być wykorzystane w sądach jako materiał dowodowy.

³¹ W celu zbadania sposobu wykorzystania przez *KMP* nagrań z monitoringu dokonano wyboru 30 nagrań utwalonych na nośnikach zewnętrznych oraz przekazanych Policji w latach 2010-2012 (po 10 z każdego roku).

6. Realizacja obowiązków wynikających z ustawy o ochronie danych osobowych oraz rozporządzenia w sprawie sposobu obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych

6.1. Realizacja obowiązków wynikających z ustawy o ochronie danych osobowych

Opis stanu faktycznego

Miasto zapewniło firmie *ERA* środki techniczne i organizacyjne zapewniające ochronę danych uzyskanych w wyniku prowadzonego monitoringu. Pomieszczenie centrum znajdowało się w części *KMP* oddzielonej drzwiami z zamkiem szyfrowym od części administracyjnej Komendy, a jego okna były okratowane. Wstęp do centrum mieli wyłącznie: pracownicy obsługujący system monitoringu, pracownicy odpowiedzialni za działanie systemu, funkcjonariusze Policji oraz przedstawiciele *Urzędu*. Obecność pracowników serwisowych w centrum możliwa była jedynie pod nadzorem pracownika obsługi. Konfiguracja zasobów informatycznych wykonywana była wyłącznie przez pracowników firmy wykonującej serwis na podstawie oddzielnej umowy, a dostęp do systemu - zabezpieczonego hasłem – mieli operatorzy systemu monitoringu. Mieli oni również możliwość zgrywania obrazu z monitoringu wizyjnego na nośniki danych.

Prezydent Miasta, jako administrator danych wydał Zarządzenie nr OR.o.0151-179/08 z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie wprowadzenia *Instrukcji ochrony danych osobowych, Instrukcji postępowania w sytuacji naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych w Urzędzie Miasta Piekary Śląskie, Polityki bezpieczeństwa informacji oraz Instrukcji zarządzania bezpieczeństwem systemu informatycznego Urzędu Miasta Piekary Śląskie*, a następnie Zarządzenie nr OR.o.0050.514.2012 z dnia 22 sierpnia 2012 r.³² wprowadzające zmiany w poprzednim zarządzeniu. Wspomniane akty określały sposób przetwarzania danych osobowych oraz środki techniczne i organizacyjne zapewniające ochronę przy ich przetwarzaniu, w tym ochronę zbioru danych „*monitoring wizyjny Miasta Piekary Śląskie*” przechowywanego w bazie danych przy ul Kalwaryjskiej 62 w Piekarach Śląskich.

(dowód: akta kontroli str. 26, 28-29, 33, 41-43, 53-54, 64-66, 748, 752-753, 758, 762, 764, 769, 773, 775, 782-783, 786, 788, 872, 876-978)

Prezydent Miasta, będąc administratorem danych osobowych dokonał zgłoszenia do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych zbioru danych osobowych o nazwie „*Monitoring wizyjny Miasta Piekary Śląskie*”. We wniosku o wpisanie zbioru do rejestru określono następujące cele przetwarzania danych w zbiorze:

- *zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego;*
- *utrwalenie dowodów popełnienia wykroczenia lub przestępstwa;*
- *prewencja naruszania spokoju i porządku w miejscach publicznych;*
- *ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej.*

Jako kategorię osób, których dane dotyczą wskazano „wszystkie osoby poruszające się po mieście”. Jako kategorię odbiorców, którym dane ze zbioru mogły być przekazywane, wskazano organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości. Ponadto określono, że zbiór danych będzie przetwarzany centralnie, z użyciem systemu informatycznego. Zaznaczono również punkt: „*bez użycia żadnego z urządzeń*

³² w sprawie zmiany Zarządzeniem nr OR.o.0151-179/08 Prezydenta Miasta Piekary Śląskie z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie wprowadzenia *Instrukcji ochrony danych osobowych, Instrukcji postępowania w sytuacji naruszenia danych osobowych w Urzędzie Miasta Piekary Śląskie, Polityki bezpieczeństwa informacji oraz Instrukcji zarządzania bezpieczeństwem systemu informatycznego Urzędu Miasta Piekary Śląskie*.

systemu informatycznego służącego do przetwarzania danych osobowych połączonych z siecią publiczną (np. internetem).”

(dowód: akta kontroli str. 33,43,53-54,872-875)

6.2. Udostępnianie obrazów zarejestrowanych w systemie monitoringu

W okresie objętym kontrolą zapisy z monitoringu miejskiego udostępniano Policji łącznie 864 razy, z tego 325 w 2010 r., 303 w 2011 r. i 236 w 2012 r. Na nośniki zewnętrzne dokonano dla KMP łącznie 91 nagrań, w tym 26 w 2010 r., 31 w 2011 r. i 34 w 2012 r. Każdy wniosek Policji o udostępnienie nagrań był uwzględniany. Inne służby, w tym ABW, nie zwracały się o udostępnienie zapisów z monitoringu.

(dowód: akta kontroli str. 31,36,53-54)

Zgodnie z umowami, pracownicy systemu obsługi monitoringu mieli obowiązek wykonywania poleceń i zadań wyznaczonych w porozumieniu pomiędzy KMP a Miastem funkcjonariuszy KMP. Dotyczyło to funkcjonariuszy Zespołu Dyżurnych Sekcji³³ Prewencji oraz naczelników poszczególnych pionów służbowych i ich zastępców. Ponadto umowy zawarte w 2011 i 2012 r. nakazywały pracownikom centrum monitoringu dokumentowanie wydawania materiału dowodowego. Prowadzony w Centrum monitoringu rejestr nagrań przekazywanych funkcjonariuszom KMP zawierał następujące dane: liczba porządkowa; data zdarzenia; miejsce zdarzenia; rodzaj zdarzenia; numer kamery, która zaobserwowała zdarzenie; komórka organizacyjna Policji, dla której nagrano zdarzenie na nośnik zewnętrzny; data nagrania materiału na nośnik i podpis funkcjonariusza odbierającego nośnik; podpis pracownika monitoringu, który dokonał nagrania; ilość i rodzaj nagranych nośników.

Prezydent Miasta wyjaśnił, że procedury przekazania nagrań z monitoringu nie były sformalizowane, a nagrania przekazywano w sposób zwyczajowo przyjęty.

(dowód: akta kontroli str. 53-55, 64, 66-68, 753, 764, 775, 788)

W odpowiedzi na pytanie o brak sformalizowanych procedur udostępniania i utrwalania nagrań z monitoringu miejskiego Policji oraz innym uprawnionym podmiotom, Prezydent Miasta wyjaśnił: „Nie stworzono sformalizowanej procedury przekazywania uprawnionym organom, gdyż żadna regulacja prawna nie precyzuje konieczności opracowania takowej. Dane z monitoringu przekazywane są na podstawie zapisów umów pomiędzy Gminą a firmą Era Sp. z o.o. tylko policji dla potrzeb prowadzonych postępowań, zaś inne organy np. sądy zwracać muszą się z pisemnym wnioskiem do Urzędu Miasta. Przekazanie zapisów monitoringu policji następuje po uprzednim odnotowaniu tego faktu w specjalnym rejestrze prowadzonym przez pracowników firmy Era Sp. z o.o.

Zgodnie z art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 z późn. zm.), policja w celu realizacji ustawowych zadań może korzystać z danych o osobie, w tym również w formie zapisu elektronicznego, uzyskanych przez inne organy, służby i instytucje państwowe w wyniku wykonywania czynności operacyjno – rozpoznawczych oraz przetwarzać je w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), bez wiedzy i zgody osoby, której dane te dotyczą.

Taki sposób wydawania materiałów z monitoringu zapewnia ochronę zapisów, zaś identyfikacja osób umieszczonych w w/w materiałach następuje w wyniku pracy operacyjnej policji i leży poza zakresem działania monitoringu miejskiego”.

³³ Później Wydziału.

(dowód: akta kontroli str. 26, 29, 53, 55, 56, 59, 72, 74)

Jak wyjaśnił *Prezydent Miasta*, przetwarzanie danych osobowych na podstawie zawartej umowy zostało powierzone firmie *ERA*. *Prezydent* upoważnił w niej firmę *ERA* do wydawania i cofania swoim pracownikom imiennych upoważnień do przetwarzania danych osobowych. Imienne upoważnienia przechowywała *ERA* w swojej siedzibie i były one ważne do dnia odwołania.

(dowód: akta kontroli str. 33, 41-43)

Ustalone
nieprawidłowości

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli opisany powyżej stan faktyczny wskazuje, że materiały zarejestrowane w *Centrum* nie były w sposób właściwy zabezpieczone. Świadczy o tym możliwość nieograniczonego ich kopiowania na nośniki przez operatorów systemu oraz brak procedur ich udostępniania.

Z uwagi na powyższe, tryb i zasady dostępu do zapisów monitoringu powinny być szczegółowo określone w przyjętych procedurach, które z jednej strony powinny zapewniać Policji możliwość korzystania z ww. uprawnień, zaś z drugiej - gwarantować ochronę dóbr osobistych obywateli, których wizerunek został zarejestrowany.

6.3. Realizacja obowiązków wynikających z rozporządzenia w sprawie sposobu obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych.

Opis stanu
faktycznego

Obraz zdarzeń zaobserwowanych przez system monitoringu niezawierający dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia lub dowodów mających znaczenie dla tych postępowań był przechowywany na twardym dysku przez 30 dni, a następnie automatycznie kasowany poprzez nagrywanie w to miejsce obrazu bieżących zdarzeń (nadpisywany). Z uwagi na powyższe z niszczenia zarejestrowanego materiału nie były sporządzane protokoły.

(dowód: akta kontroli str. 31,37,44-45,47,64,66)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia fakt, iż w Urzędzie nie zostały określone i wprowadzone procedury dotyczące zgrywania materiału na nośniki oraz przekazywania Policji i innym uprawnionym organom nagrań z monitoringu miejskiego, co stwarza ryzyko swobodnego udostępniania informacji mogących stanowić dane osobowe.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁴, wnosi o:

- 1. Podjęcie działań organizacyjnych mających na celu przekazanie obowiązków związanych z prowadzeniem monitoringu wizyjnego na terenie miasta do wyłącznych kompetencji Straży Miejskiej lub Policji.**
- 2. Opracowanie i wdrożenie procedur określających zasady udostępniania materiałów uzyskanych w wyniku monitoringu wizyjnego.**

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

³⁴ Dz.U. z 2012 r., poz.82

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 19 sierpnia 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Dyrektor

Piotr Miklis